25. 6. 2020

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SZP A BUDOUCNOST ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ. NEJVĚTŠÍ NEPŘÍTEL – SUCHO?

MIROSLAV TOMAN

232. ŽOFÍNSKÉ FÓRUM

SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA

BUDOUCNOST PO ROCE 2020

Víceletý finanční rámec EU na období 2021 až 2027 se dosud nepodařilo dojednat.

Podle nás spočívá základ úspěchu nové SZP v realistickém a jednoduchém nastavení pravidel, která budou jednoduše implementovatelná a srozumitelná pro zemědělce.

Je nutné stanovit dostatečně dlouhé přechodné období, aby byl zajištěn hladký přechod mezi současným a novým programovým obdobím.

NOVÁ „ZELENÁ“ EVROPA

V rámci reformy Evropská komise navrhuje pro zemědělský sektor zásadní změny, zejména v oblasti změny klimatu a posílení environmentálních požadavků, které budou mít na zemědělce velký dopad.

„Pokud Evropská unie nezajistí zemědělcům pro budoucí programové období adekvátní finanční podporu, nebudou schopni tuto úlohu plnit.“

ZELENÁ DOHODA EVROPSKÉ KOMISE

omezit používání pesticidů o **50 %**

únik živin snížit o **50 %**

používání antimikrobiálních látek snížit o **50 %**

Strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“ a Strategie k biodiverzitě

používání hnojiv snížit o **20 %**

plochy ekologického zemědělství zvednout na **25 %**

ČESKO MÁ NÁSKOK, POUŽÍVÁ NEJMÉNĚ PESTICIDŮ

Česká republika patří mezi trojici zemí EU, kde nejvíce klesá objem prodaných pesticidů. Mezi lety 2011 až 2018 se jejich prodej snížil o více než čtvrtinu. Naopak výrazně vzrostl v Rakousku (+53 %), na Slovensku (+38 %) či ve Francii (+39 %).

Pesticide sales
(2011-2018, %)

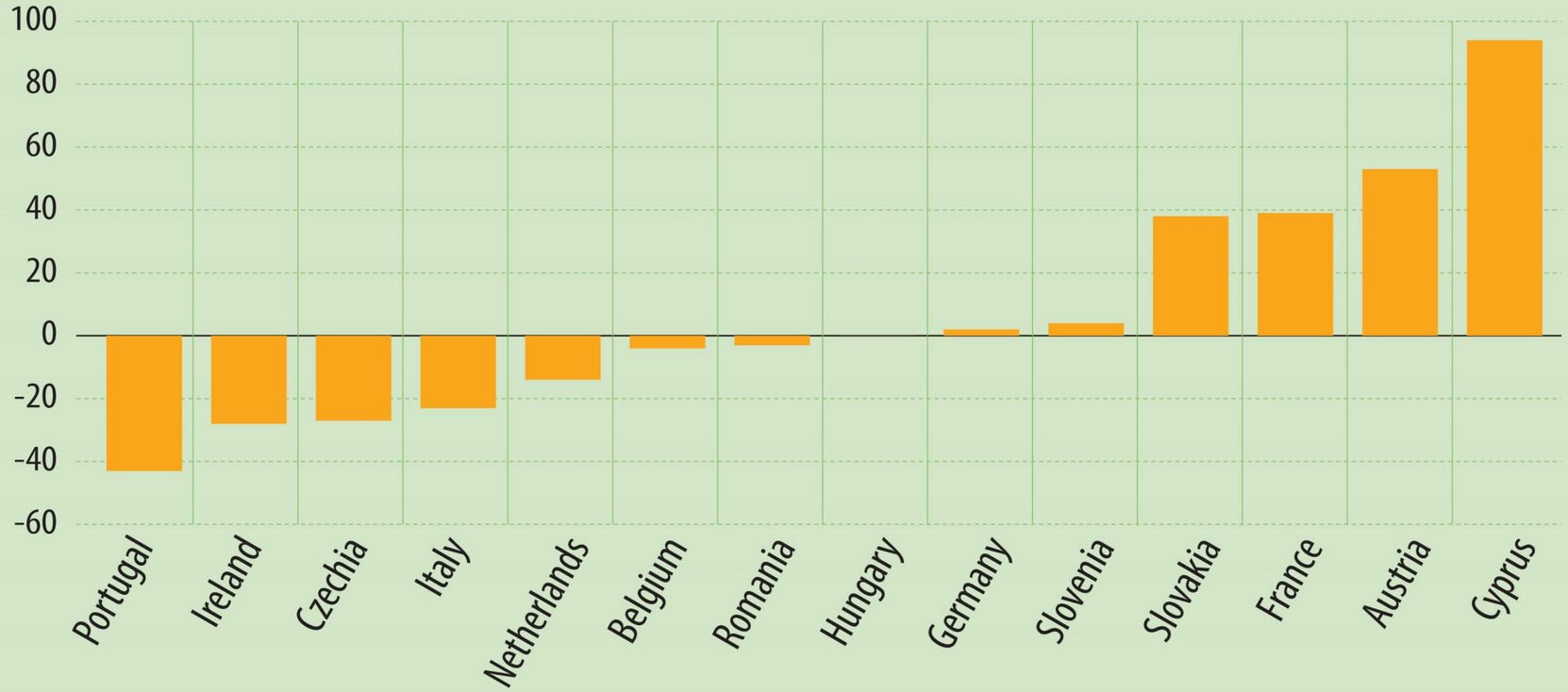

Note: 14 EU Member States for which complete data for all major pesticide groups are available in both 2011 and 2018.

CHEMIE NA ÚSTUPU

Celková spotřeba přípravků na ochranu rostlin aplikovaných na zemědělskou půdu klesla v ČR v roce 2018 v porovnání s předchozím rokem o 9 %, spotřeba glyfosátu o 25 %.

Co za tím stojí?

- Podporujeme precizní zemědělství.
- Zakázali jsme předsklizňovou aplikaci glyfosátu u potravinářské produkce.
- Spustili jsme pilotní projekt pro šetrné hospodaření zemědělců v ochranném pásmu vodní nádrže Švihov (Želivka).
- Byl notifikován dotační program pro pěstitele cukrovky na mechanickou likvidaci plevelné řepy, jako náhrada chemické aplikace.
- Zemědělci hledají alternativní přípravky místo zakázaných látek, které jsou šetrnější k přírodě.

-9 %
PESTICIDŮ

-25 %
GLYFOSÁTU

SPOTŘEBA PŘÍPRAVKŮ NA OCHRANU ROSTLIN V ČR (KG)

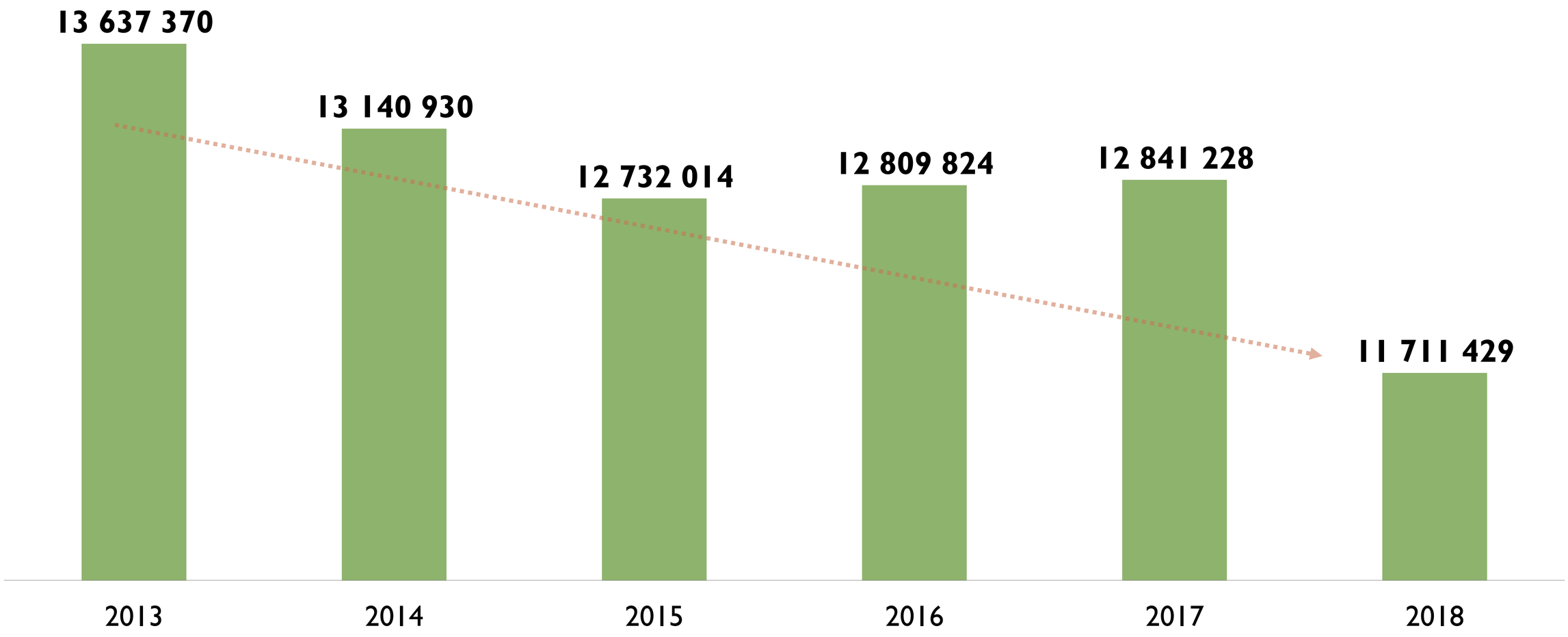

Zdroj: Výroční zpráva o plnění Národního akčního plánu k bezpečnému používání pesticidů v ČR za rok 2018

SPOTŘEBA GLYFOSÁTU V ČR (KG)

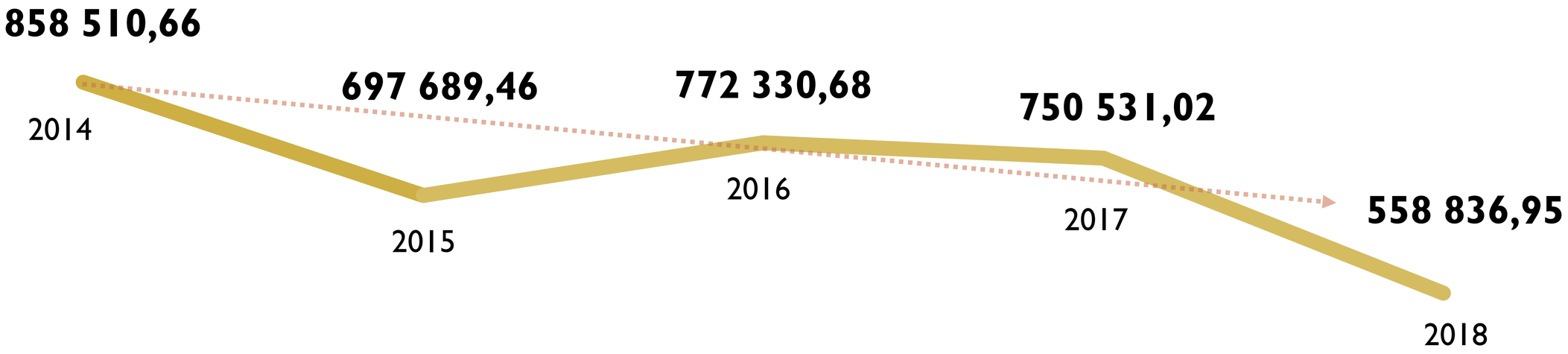

Zdroj: Výroční zpráva o plnění Národního akčního plánu k bezpečnému používání pesticidů v ČR za rok 2018

BEZPEČNOST POTRAVIN

Evropská unie je světový lídr v oblasti kvality a bezpečnosti potravin, ale i v přístupu k životnímu prostředí a welfare zvířat.

KVALITNÍ A BEZPEČNÉ

Co do kvality a bezpečnosti potravin má Česko jedny z nejlepších potravin. Časopis *The Economist* je v roce 2018 umístil na 24. místo ze 113 zemí světa. Mezi státy bývalého východního bloku jsou dokonce na prvním místě.

NÁRODNÍ POŽADAVKY

SZP by nově měla více zohledňovat specifické situace a nastavovat strategie podle národních potřeb. Tento přístup poskytne více flexibility a možností národního nastavení, přinese i větší odpovědnost.

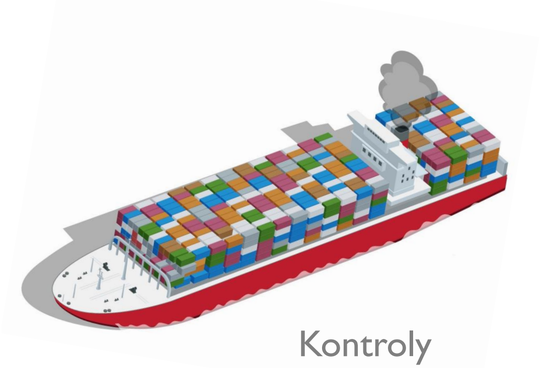

Kontroly Státní zemědělské a potravinářské inspekce loni ukázaly, že nejvíce zjištěných pochybení mají potraviny dovážené ze třetích zemí, kdy 25,6 % kontrolovaných nevyhovovalo tuzemským nebo evropským předpisům.

SILNÝ ROZPOČET SZP

Dlouhodobě chceme české zemědělce spíše pozitivně motivovat, než je trestat sankcemi. Tlak na zemědělce v souvislosti s klimatickou změnou roste, proto je na plnění úkolů nutný silný rozpočet i v novém programovém období.

13,6 mld. Kč

HOSPODAŘENÍ S VODOU

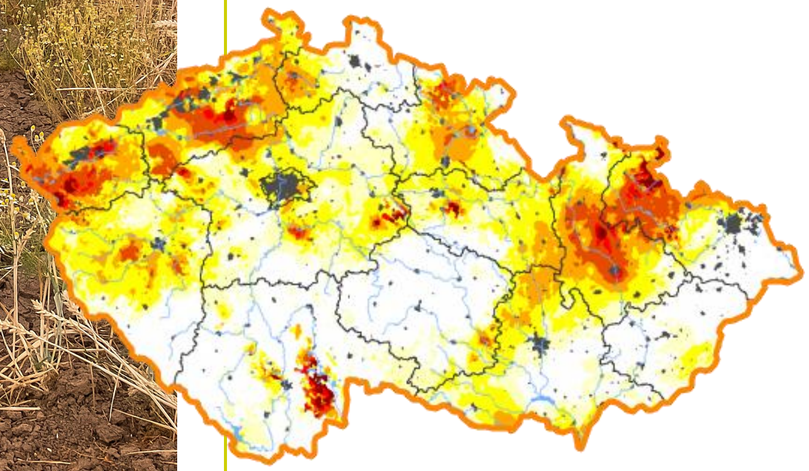

INTERSUCHO

31. 5. 2020

Suché roky Česko zažívá od roku 2014 prakticky bez přerušení. Mnohem vyšší průměrné teploty zapříčiňují odpar vody.

K polovině letošního června jsme evidovali 45 vydaných rozhodnutí k omezení užívání vody z vodovodu či omezení odběrů povrchové vody.

MILIARDY PROTI SUCHU

Pro letošní rok máme na boj se suchem slíbené navýšení o 1,6 mld. Kč, rozpočet na opatření ohledně vody by tak mohl vzrůst o 2,6 mld. Kč. Přislíbeno máme také 7 mld. Kč na boj s kůrovcovou kalamitou.

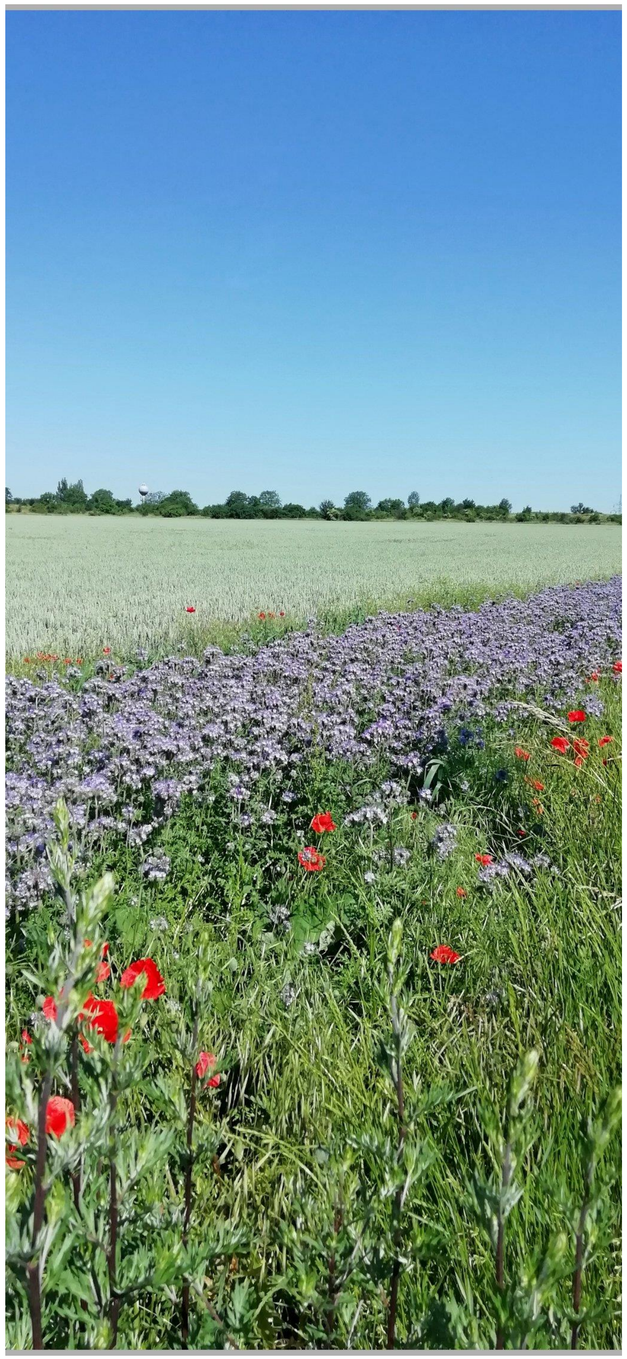

PŮDA NAD ZLATO

Čeští zemědělci jsou lídři v šetrném hospodaření a v ochraně přírody.

DZES 5

Od 1. ledna 2019 platí nové vymezení erozně ohrožených ploch. Orná půda je rozdělena na plochy *silně erozně ohrožené*, *erozně ohrožené* a *erozně neohrožené*. Nově je chráněno 25 % orné půdy, tj. více než 600 tisíc ha.

POLE POD DOHLEDEM

Na svažitých pozemcích je povinnost zakládat ochranné pásy s minimální šířkou 22 metrů (dříve 12 m), které přeruší pozemek s erozně nebezpečnou plodinou.

30 HEKTARŮ A DOST

Jednou z nejdůležitějších změn je omezení maximální výměry jedné plodiny na 30 hektarů. Od letoška platí toto omezení na půdě ohrožené erozí. Od příštího roku to bude platit na orné půdě v celé republice.

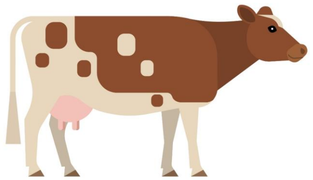

Aby mohla půda absorbovat více vody, musí být v dobrém stavu. To se neobejde bez **dostatku organické hmoty**, proto podporujeme nejen živočišnou výrobu, ale i zakládání meziplodin.

POZEMKOVÉ ÚPRAVY

Od roku 2018 do letošního března bylo v rámci **pozemkových úprav** vybudováno:

135 ha
vodohospodářských opatření

58 ha
protierozních opatření

3,9 mld. Kč
za poslední dva roky

46
nádrží

137 ha
ekologických opatření

412 km
polních cest

BUDOVÁNÍ ZÁVLAH

Od roku 2017 jsme realizovali 138 investičních projektů na vybavení a **rozvoj závlah** s podporou přes 200 mil. Kč.

Tyto podpořené projekty umožnily zavlažování až 17 000 ha zemědělské půdy.

Celkem máme na období 2017 až 2022 na program vyčleněnou částku 1,1 mld. Kč.

138	17 000	1,1
PROJEKTŮ	HEKTARŮ	MILIARDY KČ

NÁVRAT VODY DO KRAJINY

Celkem jsme podpořili v roce 2019 opravu či stavbu 387 rybníků s náklady 1,25 mld. Kč.

Dalo by se tedy říct:
Co den, to rybník.

Odbahněním nebo výstavbou těchto rybníků byl navýšen zásobní prostor rybníků o zhruba 2,5 mil. m^3 vody.

KAŽDÝ DEN JEDEN RYBNÍK

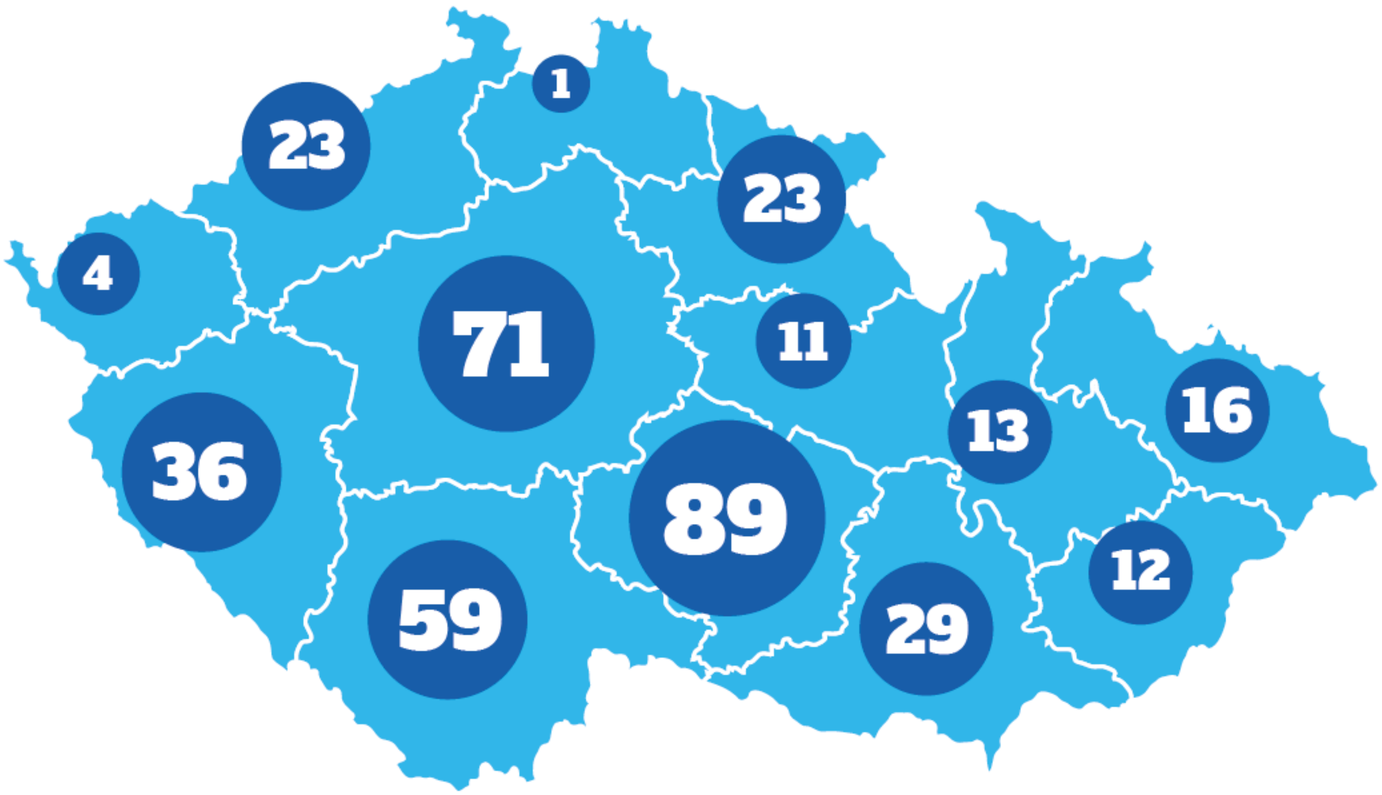

Počet nových a obnovených rybníků podle krajů

Přehled k.ú. řešených pozemkovými úpravami v ČR

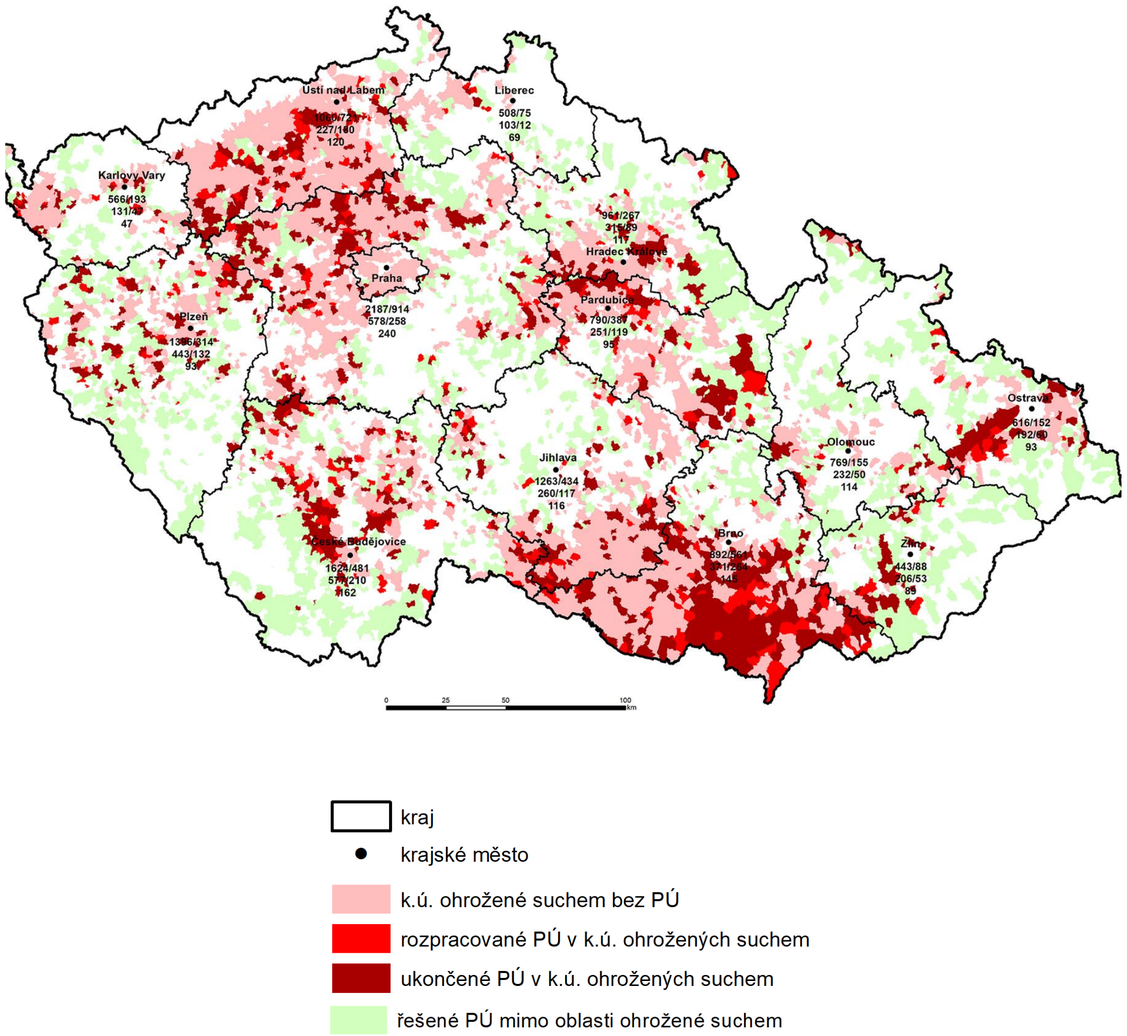

HYDROMELIORAČNÍ OPATŘENÍ

V příštích 10 letech chceme ročně udělat 150 pozemkových úprav, které podpoříme částkou zhruba 34 miliard korun.

Státní pozemkový úřad bude koordinovat, aby se tato opatření zaměřila do míst v suchých oblastech včetně podpory citlivých komodit.

S Českou zemědělskou univerzitou se shodujeme, že odstraňování částí stávajících systémů meliorací je finančně nákladné a hodí se jen tam, kde nejsou funkční.

Tam, kde to půjde, budeme se systémy pracovat. **Přebudujeme je v tzv. regulační systémy, které v době sucha zadrží vodu a zpřístupní kořenům rostlin.**

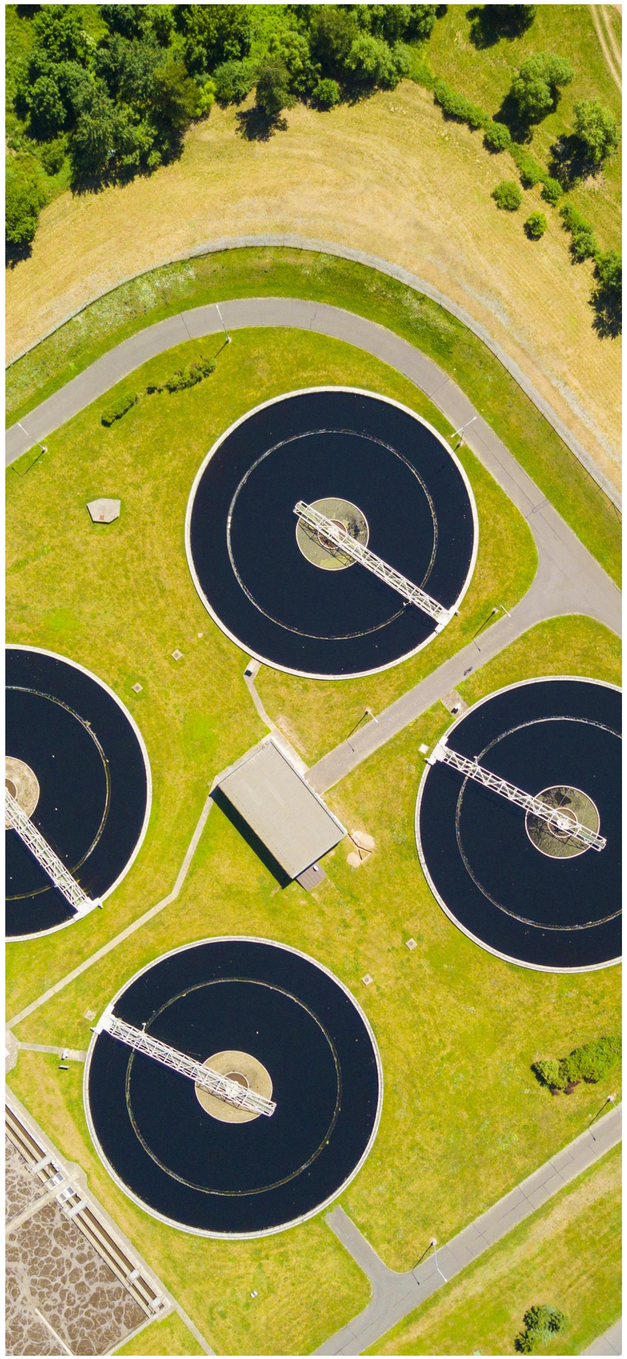

VODÁRENSTVÍ

Propojení vodárenských soustav a rekonstrukce páteřních vodovodů má svůj smysl v tom, že umožňuje v kritických situacích, tedy například v suchých obdobích, distribuovat pitnou vodu do míst, kde jí je momentální nedostatek.

VODOVODY A KANALIZACE

Podpořili jsme 171 projektů částkou 2,1 mld. Kč. Pomohli jsme tak se zásobováním pro zhruba 0,5 milionu obyvatel.

PROPOJOVÁNÍ VODÁRENSKÝCH SOUSTAV

V rámci tohoto programu je pro prvních 7 vybraných pilotních projektů připraveno 490 mil. Kč. Pomůže to se zásobováním vodou pro více než milion obyvatel.

PLÁN ROZVOJE VaK

Z aktualizovaného plánu vyplývá potřeba financí nutných na řešení následků sucha v zásobování obyvatel vodou – cca 6 mld. Kč na přibližně 1 400 lokálních opatření.

PLÁN POSILOVÁNÍ VODÁRENSKÝCH SOUSTAV

Náklady na posilování vodárenských soustav jsou celkově vyčísleny na 22 mld. Kč.
Jde o 59 opatření nadregionálního charakteru.

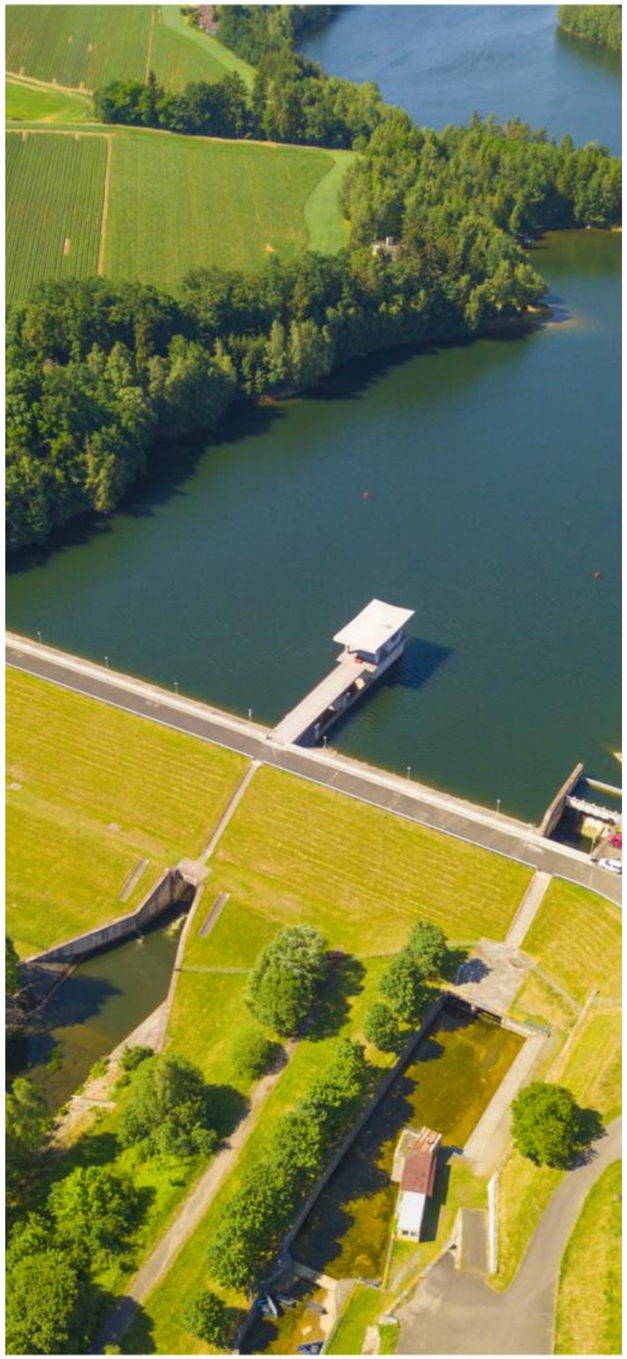

ČR MÁ 165 PŘEHRADNÍCH NÁDRŽÍ

Z TOHO

47

VODÁRENSKÝCH (CELKOVÝ OBJEM 628 MIL. M^3)

118

OSTATNÍCH (CELKOVÝ OBJEM 2 732 MIL. M^3)

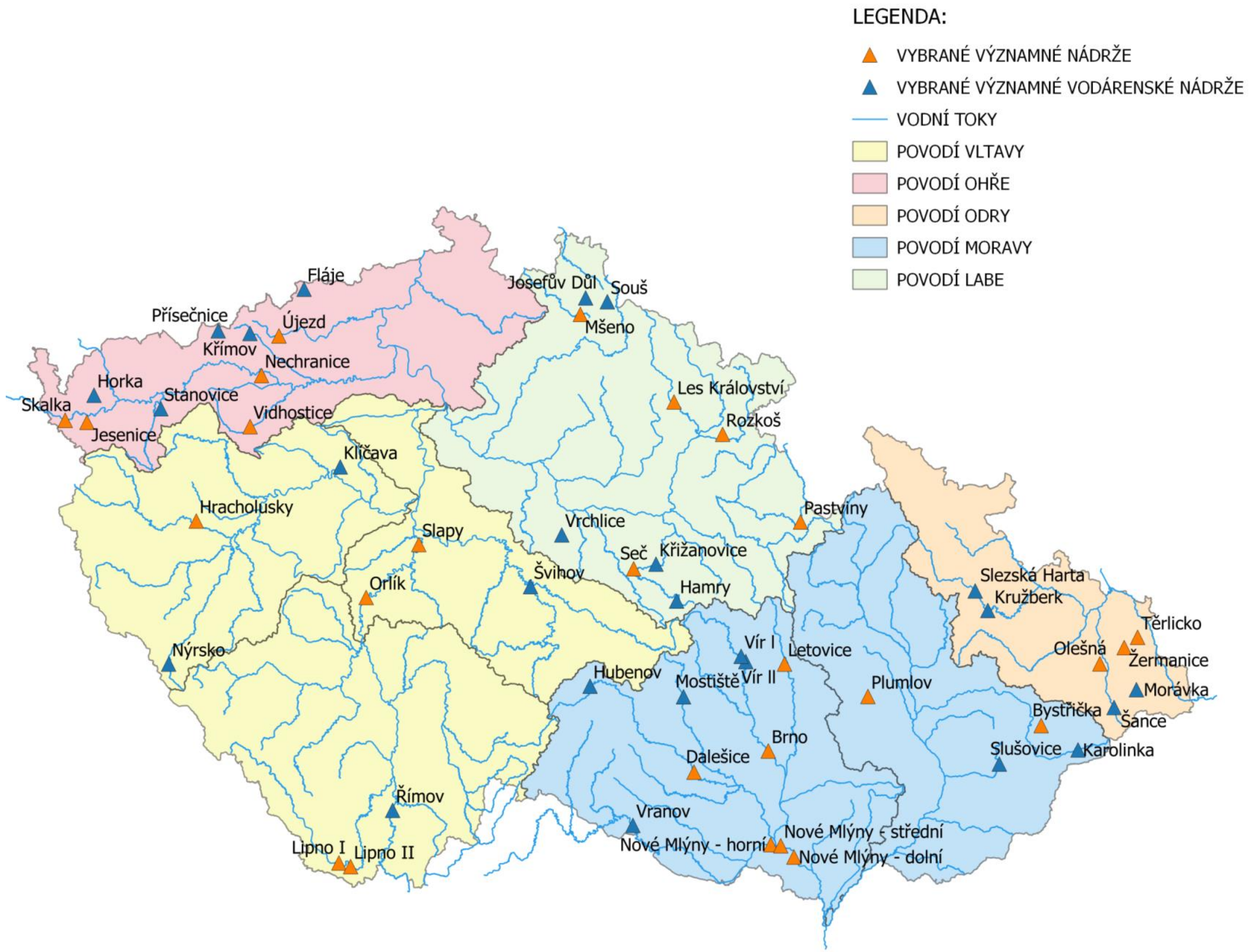

PŘEHRADNÍ NÁDRŽE

Připravujeme stavbu nádrží:

Nové Heřminovy
Skalička
Vlachovice
Kryry
Senomaty
Šanov

Navrhli jsme navýšení hladiny **Novomlýnských nádrží** o 35 cm k získání 9 mil. m^3 vody, která poslouží k závlahám a zaplavování lužních lesů.

LEGISLATIVA

VODNÍ ZÁKON

Cílem je nastavení operativního řízení a managementu při zvládání sucha a stavu nedostatku vody. Zavádí po vzoru povodňových komisí tzv. komise pro zvládání sucha a plány pro zvládání sucha na krajské a celostátní úrovni.

ÚSTAVNÍ ZÁKON O OCHRANĚ VODY

Cílem je nadřazení veřejného zájmu na zajištění dostatku a dostupnosti pitné vody pro obyvatelstvo.

O KŮROVCOVÉ KALAMITĚ

Podporujeme obnovu pestrých, smíšených lesů pro budoucí generace. **Loni vysázeli lesníci v českých lesích rekordních 111,6 milionů listnáčů, zatímco smrků bylo 36,1 milionu sazenic.**

Ročně se obnoví zhruba 1 % všech lesů, proto se může laikovi zdát, že poměr smrků klesá pomalu. Při obnově lesa jsou ale z výrazné většiny vysazovány listnaté stromy, smíšené lesy tak budou odolnější a trvalejší.

NA ZALESNĚNÍ

Ministerstvo financí uvolní miliardy na obnovu lesů poničených kůrovcem.

7

MLD. KČ

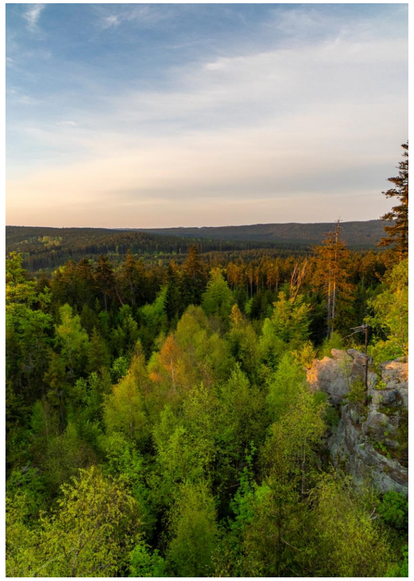

PÉČE O LES

Pro nestátní vlastníky lesů jsme na letošní rok připravili 2 mld. Kč.

2

MLD. KČ

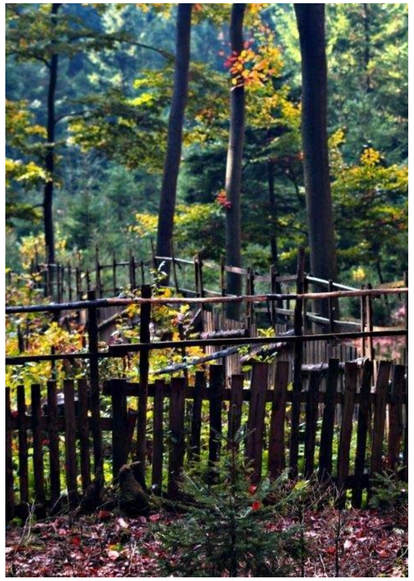

PŘIROZENÁ OBNOVA LESA

Vlastníci lesa (mimo národních parků) nově mohou zalesnění kalamitních holin odložit až na 5 let od jejich vzniku.

5

LET

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

DĚKUJI ZA POZORNOST

Kontakty: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, Praha; info@mze.cz